

rega zemljevida; najbolje pač rabi v to zvrho specialni zemljevid (1 : 75.000). Kozlerjev »zemljevid slovenske dežele« ima v natančno spoznavanje naših pokrajin premajhno merilo. Ustregla bi nam torej »Matica Slovenska«, ako bi o priliki izdala nov zemljevid slovenske zemlje. Končno še želimo, da se nadaljuje delo, katero je pričel g. prof. Rutar, in da kaj skoro dobimo ves opis slovenske zemlje.

Fr. Orožen.

Jurčičevi zbrani spisi. Jednajsti zvezek prinaša to-le vsebino: 1. Tugomer. Tragedija v petih dejanjih. 2. »Berite Novice!« Vesela igra v enem dejanju. 3. Veronika Deseniška. Tragedija v petih dejanjih. 4. Pripovedne pesmi (vseh skupaj deset, kolikor jih je bilo priobčenih v »Slov. Glasniku« in »Slovenski Villi«). Jurčičeve zbrane spise sploh iz nova priporočamo našemu občinstvu; dobivajo se v »Narodni Tiskarni« in po vseh knjigarnah, zvezek po 60 kr., elegantno vezan po 1 gld.

Levstikovi zbrani spisi. Izšel je četrti zvezek Levstikovih zbranih spisov, obseza joč raznovrstne kritike in znanstvene razprave. Obširnejše poročilo o tem in takisto o prejšnjem tretjem zvezku priobčimo skoro.

Anton Janežičev slovensko-nemški slovar. Tretji natis. Predelal in pomnožil *Franz Hubad*, c. kr. gimn. profesor. V Celovci. 1893. Tiskala in založila tiskarna družbe sv. Mohorja. 900 str. Cena mehko vezanemu izvodu 3 gld., trdo v polusnje vezanemu 3 gld. 50 kr.; po pošti 15 kr. več. — Naznanili smo že v poslednji številki lanskega leta ta željno pričakovani slovar, čegar druge izdaje že dolgo ni bilo dobiti. Sedaj leži pred nami, in izvestno ga bode vesel vsakdo, kdor ga potrebuje za priročno rabo. Slovar je uravnan takisto kakor tretja izdaja nemško-slovenskega dela, obseza pa malone dvakrat toliko tvarine kakor drugi natisek slovensko-nemškega dela. Na vsaki strani se kaže, kakó vestno je g. prof. Hubad izerpil bogati zaklad našega jezika, in zató nikakor ne dvojimo, da bode skrbno delo, ki je na čast izdatelju in slovarski naši književnosti, ustrezalo povsod, kjer ga je treba. Morda priobčimo o tem slovarji kdaj pozneje še posebno izvestje.

Kratek nauk o glasbi. Spisal *Anton Nedvčd.* V Ljubljani. Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. 1893. 29 str. Cena 15 kr. — Pod tem naslovom je nedavno izšla knjižica, ki v 22 poglavjih kolikor mogoče kratko razpravlja prvotni nauk o glasbi. Gospod pisatelj, ki si je po svojem glasbenem delovanju pridobil jedno najodličnejših imen med slovenskimi skladatelji, ustregel je s svojim delcem prav čutni potrebi; še veseleje pa bi pozdravljali njega nauk o glasbi, da nas ne moti nekaj nedostatkov, kateri nikakor niso v prilog sicer lični knjižici. Najprej pravi g. pisatelj, da je glasba umetnost, s katero je moči razveseljovati uhó, geniti srce in v obče izražati srčna čustva. Točnejša bi bila definicija, da je glasba umetnost, ki izraža z glasovi, kar je lepega. Pri notnih ključih pogrešamo razdelitve tonov po oktavah, zakaj prav iz te razdelitve se dá dobro pojasniti razloček med vijolinskimi in basovskimi notami, takisto potreba različnih notnih ključev. Od § 4. dalje nam razdelitev tvarine ne prija popolnoma. Na strani 5. bi pri znakih za vzviševanje, zniževanje in razvezo želeli pojasniti, zakaj in kdaj je treba vzvišati oziroma znižati tone, zató pa bi bilo jako dobro povedati, kakó se tvorijo lestvice v duru in molu ter za njimi uvrstiti nauk o intervalih, katerega je moči sósobno lahko-umevno razjasniti na podlagi dur-lestvice. V § 5. ni razloženo, kdaj imenujemo interval velik; tudi naj bi se bila omenila razdelitev intervalov v konsonance in disonance. Namesto izrazov »veliki, mali« intervali i. t. d. bi pri primi, kvarti, kvinti in oktavi želeli umestnejših izrazov »čisti, zmanjšani« intervali i. t. d., katerih omenja g. pisatelj le mimogredé, dasi je izraz »čist« obče v navadi že okolo 30 let. Paragrafi 6.—10. imenujejo tonovske rodove in tonovske načine, ne da bi jih pojasnili; paragrafi 12.—14. govore

o notah po njih dōbi, pavzah in taktovnih naēinih, ne omenjajo pa ritma. Jako bi bilo tudi dobro, da je g. pisatelj namesto menj vaŝnih podobic, kakō se daje takt, podal nekatere vzglede v razliēnih taktovnih naēinih. Pri dvozoŝkih pogreŝamo opomuje, da imamo dvojen dvozoŝek, jednega nad noto, zloŝenega od treh tonov, drugega pod dvema notama, zloŝenega od ŝtirih tonov. Prav takō bi bilo umestno povedati, da je moēi vzviŝati ali zniŝati i viŝjo i niŝjo noto v dvozoŝku in da se dotiēni znak pod ali nad znamenjem ∞ nanaŝa na gorenjo ali spodnjo noto. Nauk o trilerji je treba spopolniti takō, da je moŝen triler tudi brez predloŝka, da se torej dā zaēeti kār z glavno noto. Zaradi veēje jasnosti kaŝe za triler in mordent rabiti razliēni znamenji.

To bi bili nedostatki, katere kajpada lahko popravi, oziroma spopolni veŝi uēitelj sam. Omenjamo ŝe nekaterih tiskovnih pogreŝkov, kateri naj se takisto popravijo. Na strani 18. v prvi vrsti preērtaj ŝesto noto *eis*; na tisti strani ēitaj namesto *Es mol* in *Hes mol* pravilno *B mol* in *Es mol*; na strani 27. ēitaj namesto prve note *k* pravilno *c*; na strani 28. ēitaj v drugem sistemu namesto basovskega kljuēa seveda vijoliŝki kljuē, v drugem taktu tega sistema pa izpremēni prvo noto *c* v *a*. —

Na konci svojega poroēila o prvi slovenski knjiŝici te stroke ŝe omenjamo ocene v nekovem listu, kjer je izraŝena ŝelja, naj bi tonovske rodove rajŝi nazivali tonovske naēine. Tej ŝelji odloēno oporekamo, zakaj tonovski rod in tonovski naēin sta dva do cela razliēna pojma, katera je treba vselej in dobro razloēevati.

H. Baudis,

uēitelj „Glasbene Matice“.

Zbirka zakonov, zadevajōjih posle obēinskega podroēja. I. zvezek. Priredil dr. Ivan Deēko. V Celju, 1892. Tiskal in zaloŝil Dragotin Hribar. 368 str. — Ta knjiga je najprej namenjena ŝupanom po slovenskem ŝtajerskem, kateri je skoro ne bodo mogli pogreŝati. Lajŝala jim bode, kakor se po vsi pravici nādeje g. pisatelj, njih teŝavni posel ter odpirala pot slovenskemu jeziku v marsikatero obēinsko uradnico, v kateri se ŝe dosedaj, ēisto po nepotrebnem, ŝopiri tuja nemŝka beseda. Dr. Deēkova zbirka obseza po deŝelnem zakoniku ŝtajerskem — ki pa je v jezikovnem oziru takō nedostaten, da je mogla g. pisatelju slovenska izdaja rabiti samō za podlago, doēim je moral vsak zakon, verno drŝeē se nemŝkega izvornika, pregledati in prepiliti paragraf za paragrafom — najprej obēinski red in obēinski volitveni red, v dodatku trinajst zakonov, tiēoēih se poslov obēinskega podroēja, dōkaj najvaŝnejŝih obrazcev, zaznamek zakonov, naredeb in ukazov, zaznamek razsodeb upravnega in drŝavnega sodiŝēa in konēno abecedno kazalo. Prevod sicer ni brez jezikovnih hib, vendar je v obēe gladek in lahko umeven, zatorej veselo pozdravljamo prezasluŝno podjetje g. dr. Deēka, kateremu ŝelimo, da bi se njega lepa knjiŝica razŝirila kār najveē po obēinskih uradih juŝnoŝtajerskih. Cena izvodu 1 gld. 80 kr., v platno vezanemu z gld. 20 kr., po poŝti 10 kr. veē.

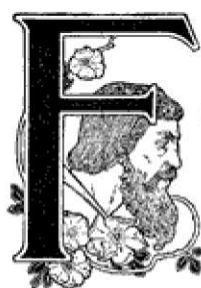
Zakoni, ukazi in naredbe o davēnih olajŝavah ter o drŝavni podpori za vino-rodne kraje, koder je trtna uŝ. V Ljubljani 1892. Zaloŝil in izdal deŝelni odbor kranjski. — Ta broŝurica, katera se nam je poslala, da jo oznanimo, obseza na 16 straneh osem zakonov i. t. d., tiēoēih se gōri navedene stvari. Vredna je, da se razŝiri med nārod.

Popotnikov koledar za slovenske uēitelje je izŝel letos ŝe v sedmem teēaji. Po obliki je do malega jednak prejŝnjim letnikom in prinaŝa najprej koledarske stvari, natō rodopis cesarske rodovine, ŝivotopisno ērtico o pokojnem ŝolskem ravnatelji Fr. S. Jamŝku (s podobo), ŝolske praznike, zavezo slovenskih uēiteljskih druŝtev, pregled avstrijskih kronovin po njih obsegu in prebivalstvu, mesta in trge po Slovenskem, tarif za pisma, pregled evropskih drŝav in njih vladarjev, ŝrebanje vseh avstrijsko-ogerskih sreēek in naposled imenik ŝolskih oblastev, uēiteljiŝē, ljudskih ŝol in uēiteljskega osebja

Friderik Chopin.

Ob 50letnici njegove smrti. Po ruskih virih

spisala Marica Bartol.

Friderik Chopin se je porodil 17. februarja 1809. leta v malem poljskem kraju pod Varšavo. Njegov oče — Francoz po rojstvu — se je bil preselil koncem minolega stoletja v Varšavo, kjer je vstopil v službo v neki francoski tobačni tovarni. Kmalu se je kraju prilagodil, oženil se na Poljskem ter se kmalu udeleževal celo političkih homatij svoje nove domovine. Ko so vsled vstaje jela tovarniška dela pešati, je poučeval Chopin v aristokratskih rodbinah francoščino.

Mali Friderik je rasel v tej trudoljubni in častni rodbini, kjer so ga starši osobito ljubili in negovali. Vse svoje žive dni je vsled tega veliki skladatelj hranil za svojo rodbino in za rodni kraj toplo čuvstvo. Prav v rani mladosti je Friderik črtil glasbo. Pri prvih glasih petja ali igre je začel grenko plakati. No, ta apatija je hitro prešla, in že s petim letom se je začel učiti glasovirja. Njegov učitelj je bil tedanji najboljši varšavski učitelj-pianist Živni.

Prvikrat je stopil Chopin javno pred občinstvo, ko je imel komaj devet let. Po koncertu ga je vprašala mati:

»Povej mi, Friderik, kaj misliš, kaj je po tvojem najbolj ugajalo občinstvu?« —

»Prav gotovo moj čipkasti ovratnik, mama . . . kajti vse je gledalo le vanj!« . . .

Že v rani mladosti si je Chopin prisvojil aristokratskih maner, navadil se kretanja v višjih krogih, pazil na svojo zunanost in na takt v občevanju. Kot deček je bil bolj bolehen; družba ga ni mikala, ogibal se je tovarišev in njih šumnih iger. Ljubil je samoto in muziko, saj je začel skladati, predno je še znal pisati. Ko je imel deset let, je že posvetil velikemu knezu Konstantinu Pavloviču koračnico, naprosivši svojega učitelja, da zapiše mahoma javljajočo se mu melodijo. Z dvanajstim letom ga je nehal Živni poučevati, priznavajoč, da ga ne more ničesar več naučiti. Chopin se je zdaj začel samostavno baviti z muziko; izmišljal je take akorde, za katere je bilo treba imeti roke posebno ustvarjene. Da bi navadil svoje prste takim akordom, si je izmišljal kakove posebne priprave, katerih ni odlagal niti po noči. V tem času je izvedel za njegov izredni talent Elsner, direktor varšavskega konservatorija, ter se ponudil, da bi ga poučeval

v muziki in kompoziciji. Šele petnajstletni Chopin je stopil v najvišji tečaj varšavskega liceja ter ga končal z dobrim uspehom. Rad se sicer nikdar ni učil, ahi priroda ga je obdarovala s tako izrednostjo, da mu je vse lahko uspevalo. Prav rano se je že v njem javila sposobnost za improvizacijo, in v takih momentih bi ne bil Chopin za nič na svetu ostavil klavirja.

V noči, včasi sredi globoke tišine, ko jo v hiši že vse spalo, tedaj je včasi poskočil s postelje, hitel h klavirju in začel improvizovati. Posli v hiši so radi tega proglasili mladeniča umobolnim.

Leta 1825. je stopil Chopin v drugič pred občinstvo ter igral v navzočnosti carja Aleksandra I., kateri je bil ves oduševljen za njegov talent ter mu podaril briljanten prstan. Tedaj je imel Chopin šestnajst let.

Prvo njegovo natisnjeno delo je bilo »Rondeau C-moll«, posvečeno neki dami, s katero je često igral čveteroročno.

Na posestvu svoje krstne kumice je spoznal Chopin bogatega aristokrata, ljubitelja glasbe, kneza Radzivila. Knez se je jako zanimal za mladega glasbenika, vabil ga k sebi ter tudi sam zahajal k njemu; pozneje sta se zopet srečala in zblížala v Parizu. Francoski biograf in tudi Liszt sam pravi v svoji knjigi o Chopinu, da se je ta okoriščal protekcije kneževine in denarnih sredstev, kar so pa poznejši biografi slavnega kompoziterja odločno zanikali in dokazali, da ni bila istina.

Ko je Chopin končal licejski kurz v Varšavi, je videl, da v Varšavi nima čisto nič več delati. Želel si je daleč proč v svetovna muzikalna središča, kjer so živeli in delovali veliki glasbeniki one dobe. Neodločen in boječ se je po dolgem obotavljanju vendar odpravil v Berlin, kjer je pohajal opere in koncerte ter se navduševal za oratorije Haendlove.

Črez nekaj časa je šel na Dunaj, kjer je dal en koncert z velikim uspehom. Nežno, tenko izvrševanje njegovo, polno čarobne prelesti in poetične melanholije, je glasbenike in poznavatelje kar navduševalo, no širše občinstvo ga ni moglo mahoma umeti radi tega, ker je on bil res umetnik le za nekatere, umetnik za posvečence.

Prva Chopinova ljubezen je imela sanjarski, romantični karakter; predmet te njegove prve ljubezni je pa bila učenka varšavskega konservatorija, Konstancija Gladkovska. V enem svojih pisem pravi Chopin: »Šest mesecev je že, odkar sem zaljubljen vanjo, ali njej nisem niti enkrat še zinil besedice o tem, dasi jo videvam v snu vsako noč. Misleč nanjo, sem napisal svoj Adagio«. Ta Adagio,

prešedši potem v njegov nesmrtni F-molni koncert, je pridobil Chopinu najprej bobneče in slavno ime. Schumann se je o tem Adagio izrazil tako-le: »Deset obdarovanih del ni vse nič v primeri z enim takim Adagio.«

Leto potem, ko se je vrnil z Dunaja, je mislil zopet odpotovati črez granico. Kakor navadno se je dolgo obotavljal, ter se naposled vendar odločil ostaviti Varšavo, a neka temna slutnja ga je mučila sedaj, in pisal je svojemu prijatelju: »Čutim, da odhajam iz Varšave, ne da bi jo videl še kdaj; čutim, da se od svojih poslavljam za vedno. Žalostno mora biti, umirati daleč od onega kraja, kjer smo se rodili!« Kakor znano, so se izpolnile te slutnje, in Chopin je res umrl v tujini sredi tujih ljudi. Prvi dan novembra l. 1830. je ostavil Varšavo, ne da bi se bil vrnil vanjo še kdaj. Pohodil je zopet Dunaj, bival nekoliko časa v Draždanah, Monakovem in Stuttgartu. Tu je slišal o poljski vstaji, in tedaj je napisal imenitno študijo C-moll.

Po nekem ponesrečenem koncertu na Dunaju se je Chopin odločil, odpotovati v Anglijo črez Pariz, no ostal je v Parizu za vedno. Ko se je pozneje spominjal, kam je nameraval, je pravil smeje se svojim prijateljem: »Jaz sem tu samo mimogrede.«

Bival je v petem nadstropju na bulvarju Poissonière ter je bil v prvem času kar omamljen od šuma in vrvenja pariškega življenja.

Polagoma se je pa privadil mestu in njegovemu življenju, dobil si novih prijateljev in znancev; sprijateljil se je tudi s tedanjimi zvezdami glasbenega sveta: z Lisztom, Auberjem, Rossinijem, Meierberjem, Mendelsohnom in Kalkbrennerjem. V tej dobi je bil romantizem v polnem razcvetu; v literaturi sta gospodarila Musset in Georges Sand, v muziki Berlioz. No Chopin, dasi v duši svoji sam romantik, ni ljubil Berlioz, ampak stavil Mozarta nad vse ter se mu klanjal.

Živeti v Parizu, ni bilo za Chopina lahko radi denarnih sredstev; koncertoval je sicer z uspehom, ali koncerti so mu dajali le malo dobička. Odločil se je že, da se vrne v Varšavo, ko je srečal nekega dne na ulici kneza Radzivila, ki ga je pregovoril, naj ostane. Zvečer je knez peljal Chopina k Rothschildu, kjer je slavni glasbenik tako navdušil višje kroge, da je bil takoj naprošen, dajati nekaj lekcij pod najugodnejšimi pogoji.

S tem je bila rešena njegova usoda. Ostal je v Parizu. »Občujem z najizbranejšim občinstvom«, je pisal domov; — »kretam se med samimi poslaniki, knezi in ministri.«

Eden novejših Chopinovih biografov pravi, da je imel Chopin posebno pri ženskah srečo; nejasna, fantastična stremljenja, pozzija

ljubezni, mučne sanje in čudna fantaziranja, ki so vladala v njegovi duši, so našla v ženskah vedno odziva. On sam se je zanje vedno navduševal. Konstancijo, ki se je omožila, je bil že davno pozabil; bil je neprenehoma v koga zaljubljen; v tej periodi zaljubljenosti je delal posebno mnogo. Georges Sand je rekla, da se je tekom večera zaljubil trikrat ali štirikrat prav strastno, a na jutro vse zopet pozabil.

Ljubezen do Georges Sandove je šele Chopina prevzela vsega in trajno ter pretrgala njegova mimohiteča, poetična in vedno platonična navdušenja za ženske.

Leta 1837. je Liszt predstavil znamenitemu skladatelju znamenito pisateljico, katera je na Chopina napravila neprijeten vtisk. Bila je nelepa, debela, bila mnogo starejša od njega ter se je oblačila jako čudno.

— »Kako antipatična ženska ta-le Sand« — je rekel Chopin po prvem srečanju z njo svojemu prijatelju Hillerju. — »Pa je li ona tudi res ženska? Resnica, da jaz jako dvomim.«

No, Georges Sand je znala odpraviti to antipatijo ter si Chopina popolnoma podvreči.

Eden Chopinovih biografov je to čudno ljubezen označil jako srečno: »V historiji njiju ljubezni je bil Chopin nervozna, sanjava, slaba in očarljiva ženska, a Georges Sand silni, energični mož. Ona je ljubila šumno življenje in literarno bohemo, preoblačila se v moško obleko ter posečala predmestja delavcev. Chopin pa ni ljubil realnega življenja, ampak živel je v svetu fantazij, glasbe in poezije. Chopin in Sand sta si bila prava ekstrema. Nežno izobraženi človek, katerega je že od detstva zgražala vsaka surovost, vsaka vulgarnost, vse nelepo, se je zaljubil v ženo, ki se je oblačila v moško obleko, kadečo cigaretke, ostavivšo svojega moža, v žensko, ki je bila pet let starejša od njega.

Zimo l. 1838. sta preživela na Majorki, in to je bil čas njiju idilične ljubezni. Chopin je bil o tem bivanju ves vznesen ter je pisal: »Zrak je tu kakor v raji! Po noči se razlegajo povsod serenade, glasovi pesmi in kitar. Velikanski balkoni, prepleteni z vinskimi trtami. Prekrasno življenje! O, prijatelj moj! Sedaj se naslajam z življenjem, obkrožen sem s tem, kar je na zemlji najkrasnejše.« — Naselila sta se v starinskem, polrazrušenem kartezijskem samostanu, katerega originalna lepota ju je kar porazila. Tu je Chopin pisal svoje znamenite preludije in balade, a Georges Sand roman »Consuelo«. No, Chopin je zbolel in zbolel prav resno. Trije doktorji so ga zdravili,

a Sandova ga je negovala kakor otroka. Ko mu je bilo boljše, poudvojil je svojo delavnost.

Zdelo se mu je med starimi samostanskimi zidovi, da vidi strahove in prikazni, sence menihov, vstajajočih iz grobov; v ušesih so mu zveneli glasovi pogrebcev in pogrebnih koračnic, in v tem stanu je ustvaril svoje najboljše stvari, toda zdelo se mu je, da mora znoreti.

Nekdaj je šla njegova prijateljica s sinom peš v Palmo; vrnila se ni dolgo. V tem je pa nastala nevihta, in kapljal je dež, ki se je skoro izpremenil v pravo ploho. Chopin je sedel sam ter poslušal, kako je udarjal dež ob okna, ter težko pričakoval, da se vrneti. Njegovi živci so bili tako napeti, da je, ko sta se Sand in njen sin naposled vrnila, Chopin vzkliknil divje: »Znal sem, da sta umrla!« ter padel v nezavest. V teh urah mučnega čakanja je ustvaril svoj divni preludij B-moll, v katerem se sliši spremljevanje tako, kakor bi padale kaplje dežja, razlega se glas zvonov in dušo trgajoči akordi pogrebne marša.

Pastoralno simfonijo prevevajo pripovedke Georges Sandove o ljubi vasi v Berri. Imela je malega psička, s katerim se je vozila okoli. Enkrat je dejala Chopinu: »Ko bi jaz imela tvoj talent, napisala bi kaj v čast temu psičku.« — In Chopin je pokorno ustregel njeni želji ter napisal prelestno stvarco »Valse du petit chien« (op. 64.).

Vsega je enkrat konec. V l. 1847. sta se s Sandovo sprla za vsekdar. Chopin je kratkomalo postal tej naturi, pričakujoči vedno nečesa novega in menjave, odveč, tako da je začela iskati povodov, da bi se ločila. Tako je v svojem romanu »Lukrecija Florjani« popisala zgodovino njiju ljubezni ter naslikala Chopina vprav karikaturno. Ta udarec na njegovo čuvstvo je jako užalil njegovo samoljubje in njegovo ljubezen. Še nekoliko časa sta živela skupno, potem se pa ločila — na veke.

Chopin se je iz ogorčenosti odpravil v London, kjer je mislil preživeti več časa, toda že čez nekoliko mesecev se je vrnil v Pariz. Po vrnitvi v Pariz je obolel prav resno, in s hitrimi koraki bližala se mu je smrt. Bilo mu je prav slabo, in poklical je k sebi poljskega duhovnika. Prišedšemu se je Chopin bridko razjokal; izpovedal ga je in obhajal. Njegova sestra, prišedša iz Poljske, mu je stregla v zadnjih dneh njegovega življenja. Georges Sand, doznavša za njegovo bolezen, ga je hotela obiskati, in on sam je, bridko jokaje, tožil: »Obetala mi je, da umrem na njenih rokah, in da me ne pusti umreti

brez nje.« — Njegovi prijatelji, videvši opasnost, ako bi se s svide-
njem še bolj razburil, niso pustili Sandove k bolniku.

Po štirih težkih dneh je Chopin čutil približavšo se mu smrt.
Sedel je na postelji, in sestra ga je podpirala. Sredi grobne tišine so
se razlegale njegove besede: »Evo, začenja se agonija . . . Glejte,
da mi je odkazana velika milost, da vem za minuto svoje smrti. Ne
motite me.« —

Dne 15. oktobra ga je obiskala grofica Potocka, ki je prihitela
iz Nice, da vidi umirajočega. Chopin se je je nenavadno razveselil
ter jo začel takoj prositi, naj zapoje, kar si bodi. In Potocka, zadržujoč
solze, je zapela himno »Stradelli«. Chopin si je zakril oči in ležal
nepremično. Ko je končala, jo je prosil, naj mu zapoje še kaj. Ona
je začela, a njeno petje je bilo kmalu pretrgano z njegovim pred-
smrtnim grgranjem.

Chopin je pokopan v Parizu na pokopališču Père Lachaise. Na
prednji strani njegovega krasnega spomenika je vsekana jokajoča
muza, a pred njenimi nogami leži razbita lira.

Nekaj mest v Dantejevi „Nebeški komediji“, ki se tičejo Slovanov.

Pretresel Rajko Perušek.

3.

trinajstem spevu Čistilišča je prispel Dante v drugi
krog, kjer se pokorijo in za raj pripravljajo za-
vidniki. Kar začuje glasove, ki prosijo milosti, in
kmalu zagleda tudi prikazni v raševino oblečene.
Med temi je bila Sapia. To gospo so bili iztirali meščani iz Siene,
zato je poslej bivala na deželi. Nekega dne so se v bližini njenega
gradu pri Colle di Valdelsa spoprijeli Florentinci in Sienjani. Sapia
je gledala s svojega gradu boj ter je želela, da bi podlegli Sienjani,
kar se je tudi zgodilo njej na veliko veselje. Povzdignila je oči k
Bogu ter prešerno dejala (Čistilišče. XIII. 122—123.):

»Omai più non ti temo«,

Pesnik pa pristavlja:

»Come fe il merlo per poca bonaccia!«